

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPART HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felolvas szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többzori hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

POLITIKAI HIREK.

Horvátországban f. hó 16-án folytak az általános választások. Ezeknek eredménye, hogy a szerb radikálisok mindenütt nagy vereséget szenvedtek.

A választások eredménye nagy sikere a kiegyezési politikának és az unionisták eszméjének, mert a horvát-szerb koalíció, amely nagy győzelemmel kerül ki, a választások előtti manifesztumában kijelentette, hogy megingathatatlanul a kiegyezési törvény által rendezett közjogi viszony alapján áll.

Folyó hó 16-án az országgyűlés a bosnyakvasut kiépítéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta.

Sándor Pál képviselő támada a törvényjavaslatot, mely szerinte kárára van Magyarország gazdaságának. Kikel az ellen, hogy a déli vasut tárgyalásait nem hozzák nyilvánosságra. Fél, hogy átveszük ismét a vasutvonalat és azután tarifális szempontból megleszünk kötve. Ha ez a szempont is elvész, Magyarország megmarad az eddigi izolációban. Az osztrákok számos alkalommal kijátszottak már bennünket, meg kellett hunyáskodnunk a marheggi vonal és az anuabergi csatlakozás tekintetében is. Csak akkor vagyunk az összm monarchia kellő barátai, ha az ő akaratának engedünk. A miniszterelnök gondja legyen, hogy a kijátszások a két ország között megszűnjenek. Mutasson a miniszterelnök olyan kiegyezést, melyet Ausztria betartott volna. Azt hiszi, hogy a javaslatot -- ha a tárgyalás még nem haladt volna annyira előre -- maga a kormány is attanulmányozná. Meg van benne a régi szimpátia a munkapárt iránt, de az ilyen törvényjavaslatok csökkentik ezt a szimpátiát. Ilyen javaslatot nem lehet a közvélemény kizárásával csinálni. Ez a törvényjavaslat megérdemli, hogy sokat vitatkozzunk rajta. Ez nem pártkérdés, hanem országos érdek. A javaslatot nem fogadja el.

Gróf Tisza István miniszterelnök nem zárkózik el az elől, hogy kijelentse, hogy az osztrák kormány saját közgazdasági érdekeinek szolgálatában tényleg tulmegy a köteles lojalitás határain, de a törvény kijátszására vonatkozó törekvést nem lehet az osztrák kormányban feltételezni, viszont ilyen esetben a magyar kormány is ismerné feladatát. A bajok forrása az 1907. évi vasuti kiegyezés. A marheggi csatlakozást ezen egyezményben rontották el, de nincs kapcsolatban a jelen törvényjavaslatl.

Abban is egyetért Sándor Pállal, hogy a vasuti hálózat kiépítése rontja Magyarország helyzetét Ausztriával szemben; viszont a természetes fejlődést meg nem állíthatjuk.

Azokból a nagy előnyökből, amelyek ezzel a vasutal járnak, Magyarországnak is ki kell vennie azt a részt, amely geográfiai helyzeténél fogva megilleti. Stratégiai szempontból pedig egyenesen kötelességünk a javaslatot elfogadni.

A Ház ezzel a vitát berekesztette és a javaslatot általánosságban elfogadta.

VÁRMEGYEI ÉLET.

Törvényhatósági közgyűlés. Alsó-Fehér vármegye törvényhatósága folyó hó 22. rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyai közül, mint legfontosabbakat, kiemeljük a következőket:

1. A törvényhatósági bizottsági tagválasztások eredménye. 2. A vármegyei tiszti nyugdíj-szabályrendelet módosítása. 3. Bójtke Kálmán főszolgabíró nyugdíjazása. 4. Előterjesztés a Maros szabályozása tárgyában. 5. A közigazgatási bizottságba öt tag választása. 6. A központi, az állandó, bíráló adófelszámolási, művizsgáló, egészségügyi, közkórházi, épületfelügyelő, mezőgazdasági, nyugdíjkezelő, költségvetési, számonkérő és igazoló bizottságok megalakítása.

A vármegyei központi választmány folyó hó 20. gyűlést tart, melynek tárgya lesz az országgyűlési képviselő-választók 1914. évi állandó névjegyzékének megállapítása és hitelesítése.

A vármegyei állandó választmány folyó hó 20. délelőtt 10 órán kezdve gyűlést tart, mely a törvényhatósági közgyűlés ügyeinek előkészítésével fog foglalkozni.

A Nagyenyedi Szegény Tanulókat Segélyező Kör közgyűlése.

A „Nagyenyedi Szegény Tanulókat Segélyező Kör” vasárnap 1913. évi december hó 14-én tartotta ruhakiosztással egybekötött ez évi közgyűlését számos érdeklődő közönség jelenlétében.

Az állami polgári leányiskola növendékeinek az ünnepet megkezdő, ez ünnep keretében beillő énekének elhangzása után a Kör elnöke Török Bertalanné a gyűlést a következő szavakkal nyitotta meg:

„Mélyen Tisztelt Közgyűlés! Egyesületünk XXIX-ik karácsonyi ruhakiosztási ünnepét, egyuttal közgyűlést tartjuk ma, nemcsak azért, mert így rendelik az alapszabályaink, hanem azért is, mert úgy érezzük, hogy a közelgő szent ünnepet nem tudnók oly megelégedéssel, oly benső nyugalommal megülni, ha nem teljesíténök emberbaráti szeretetből

fakadó kötelességünk: a szegénysorsu tanulóknak mindinkább nélkülözhetetlenné való segítségét és támogatását. Talán egy évben sem volt oly szükséges, oly nehéz e feladat teljesítése, mint ebben az esztendőben. A természet mostohasága és sulyos csapásai, a balkáni háboru folytán még sulyosabbá vált közgazdasági helyzet, rendkívüli pénzülszűke, az általános drágaság a mi különben sem gazdag közönségünket is erősen meglátogatta. — És ime: mintha e sok és aggasztó csapás még érzékenyebbé, még résztvevőbbé tette volna közönségünk, de különösen buzgó hölgyeink szívet, igazi önmegadással és aldozat-készséggel segítettek elő abbeli törekvésünket, hogy az általánosan szomorú vagyoni helyzetben ne szenvedjenek épen azok, kik legjobban vannak reautalva támogatásra és segélyezésre. Mélyen érzem az aldozat-készség nagyságát és nemességét és meghatótt szívvel mondok köszönetet mindazoknak, kik velünk érezve, velünk dolgozva a szegény gyermekek előtt oly emlékezetessé tették ez évi karácsonyi ünnepünket is. Kétszeresen fájdalmasan esik szívünknek, ha ilyen körülmények között veszítünk el oly tagokat, a kik igaz szeretettel viseltettek egyesületünk iránt. Csató János kir. tanácsos, nyug. alispán egyike volt egyesületünk legrégebbi tagjainak és Beretckzy Miksa nyug. pénzügyigazgató azon lelkes tagok sorába tartozott, kik nemes buzgalommal fáradoztak együletünkért. Mély részvétet keltett elhalalozásuk, adjuak részvétünknek kifejezést gyűlésünk jegyzőkönyvében is. Legszívesebben üdvözölve egyesületünk tisztelt tagjait, a közgyűlést ezennel megnyitom.”

Elnöki megnyitó után dr. Enyedy Jenő a kör titkára számolt be az egyesület XXVIII-ik évének munkásságáról és munkásságának eredményéről a következőkben:

„1913. márczius hó 18-án tartott választmányi gyűlésen Török Bertalanné elnök indítványára a választmány Folyovich József körü titkár eltávozásával megbízott az üresedésbe jött titkári teendők ideiglenes végzésével. Örömmel fogadtam a választmány megbízását azon gondolattal eltelve, hogy most már nemcsak mi, a „Szegény Tanulókat Segélyező Kör” rendes tagja, közkatonája vehetek részt ama áldásos, nemes munkásságban, a melyet a kör 28 éven át annyi kitartással, fáradságot nem ismerő buzgósággal, annyi nehézséget leküzdve fejtett ki, mely 28 évi munkásság annyi örömet varázolt a szegény, az anyagi jólétet nélkülöző szegény gyermekek arczára s mely munkásságot annyi szegény szülő halála és örömkönnye kísérte; — a kör vezetőségében mint titkár, bár ideiglenes minőségben, is minden erőmmel, szerény tehetséggel részt vehetek, hogy most megbízásomnak lejártával ismét beálljak a kör rendes tagjai, lelkes közkatonái közé, hogy velük együtt versenyre

kelve előbbre és előbbre vigyük a kör nemes, áldásos hivatását; szegény tanulók segélyezése, Reménnyel telve kezdte meg egyesületünk ez elmúlt évi működését és négy ízben tartott választmányi ülésen igazgatta annak belügyeit. Hangsúlyoznom kell azt, hogy reménnyel telten, mert, hisz egyesületünk bevételeinek legtöbb tétele, — hogy a már meglévő tőkéje megcsorbitása nélkül fedezhesse kiadásait — a reményen alapul, azon reményen, a melyet a nemes szívű emberbarátokba és az áldozatkész nagyközönségbe helyeztünk. Reményünkben nem csalatkoztunk. — A nagyközönség, intézetek, egyesek segítségünkre siettek, felkarolták áldásos intézményünket, hogy nemes, szép feladatunkat megfelelően szolgálhassuk.

Egyesületünk által az elmúlt évben rendezett 4 tea-estély, melynek bevétele 515. kor. 15 fill., tanúsítja áldozatkész közönségünknek együletünk iránti rokonszenvét. — Intézetek, mint a Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár 200 koronájával, a Gazdasági Bank 50 koronájával, a Hangya különféle ruházati cikkek adományozásával járult szegény tanulóink segélyezéséhez, — a kikhez az egyes adakozók egész tömege sorakozik. — Nem mulaszthatom el, hogy itt e helyen köszönettel ne adakozunk és hálaikat ne fejezzük ki mindazoknak, a kik akár anyagi, akár erkölcsi támogatással ügyünk érdekében kifejtett fáradozásaival szegény tanulóink segélyezésére siettek. A Nagyenyedi Iparos Önképzőkör zászlószentelési ünnepélyén körünk képviseltette magát és az Iparos Önképzőkör által küldött zászlószegyet Uray Lászlóné alelnök verte be. Egyesületünknek jelenleg 278 tagja van. Ez évben egyesületünkbe 14-en léptek be.

Eltávoztak és kileptek 11-en. Fájdalommal emlékezünk meg e helyen is 3 lelkes tagunk Csátó János, Bereteczy Miksa és dr. Farnos Dezsóné haláláról. Sajnálattal kell megemlékeznünk érdemben dus, buzgó tagunknak özv. dr. Magyary Károlyné választmányi, Folyovich József egyleti titkár és Józsané Ludvig Olga eltávozásáról, kiket azonban, ha az élet körülményei messze is sodortak, együletünk pártfogóiként jelenleg is szerepelnek. Választmányunk írásbeli köszönete mellett eltávozottaknak e helyen is köszönetünket kell nyilvánítsuk együletünk érdekében való odaadó működésükért. Özv. dr. Magyary Károlyné hosszú éveken szerzett bokrak érdemeiért a kör választmánya az egyesület tiszteletbeli elnökévé való választását indítványozza. Nem mulaszthatjuk el, hogy köszönetet ne mondjunk a nagyenyedi Bethlen-kollégium gimnáziumi és képezdei tanulóiból alakult át és általunk ugynevezett Ifjúsági Bandának azon készséges működésükért, a mellyel az egylet által rendezett teaestélyen, mint minden évben, úgy az elmúlt évben is közreműködni sziveskedtek.

Egyesületünk elmúlt évben végzett munkásságának eredményét a mai ruhakiosztás, a gyermekek karácsonyfája a szegény gyermekek legnagyobb öröme mutatja fel, mely ténynek adatai a következő: 200 tanuló részesül 2000 korona értékű segélyben. Örömlőnkre szolgál ez az eredmény. A most sorra kerülendő ruhakiosztás ténye és eredménye az egyesületünk vezetőségének minden tagját a lelkiismeretes kötelességgel járó jöleső megnyugvással tölti el, de egy percze se feledjük, hogy munkásságunk sikerét nagyrésztben egyesületünket támogató egyletek, intézetek, nemesszívű emberbarátok és legnagyobbbrészt az áldásos működésünket ismerő áldozatkész nagyközönségnek köszön-

hetjük. Halás szívvél tolmácsolom e köszönetet, s kérjük tagjainkat, pártfogóinkat, a nagyközönséget, a kikbe bizalmunkat és reményünket helyeztük, segítsenek munkánkban, hogy egyesületünk továbbra is erősödjék és hogy állandóan szolgálhassuk nemes feladatunkat. Kérem Önöket mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, hogy e nemes feladatot szíve mélyéből munkáló leghivebb és legodaadóbb, minden erejével egyesületünket előrevívó elnökünk Török Bertalanné mellé minél számosabban sorakozzanak. Mindent megtettünk, a mit megtehettünk, Nyugodt lelkiismerettel bocsáthatjuk munkálkodásunkat és annak eredményét a közgyűlés bírálata elé.

A szegény gyermekek részére állított karácsonyfája — a szegény gyermekek öröme, ajkuk mosolya, megnyugtatója lelkünket, hogy ez évi működésünket eredménnyel fejeztük be. Kérem a közgyűlést, méltóztassék jelentésem tudomásul venni.

Ezt követte Kővér János pénztárnok jelentése, mely szerint a kör 1913. évi bevétele 2288 kor. 57 fillér, kiadása 2090 kor. 37 fillér. A kör vagyona 1913. december hó 14-én 19777 korona 15 fillér.

Közgyűlés a számvizsgáló bizottság indítványára Kővér János pénztárnoknak a felmentést megadja s egyszersmind elismerését és köszönetét nyilvánítja a pénztárnoki teendők lelkiismeretes, pontos végzéséért. A kör vezetőségének megbízatása 1913. év végével lejárván, Lázár István Bethlen-kollégiumi rector-professor felszólalása után a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel Török Bertalanné régi elnököt újból elnökévé választja. Ugyszintén a régi választmányt is megbizta a kör további vezetésével. Magyary Károlyné eltávozott választmányi tag helyébe Felméri Istvánné, Folyovich József eltávozott körí titkár helyébe ideiglenes minőségben volt dr. Enyedy Jenót választja meg a közgyűlés. Köszönetet szavaz a közgyűlés Füzy Katinka jegyző, Bedő Dénes gazda választmányi tagoknak a ruha beszerzése körül kifejtett lelkiismeretes, buzgó munkálkodásukért. Köszönetet mond továbbá a kör özv. Balogh Ferenczné körí tagnak a kör érdekében kifejtett buzgóságáért.

A közgyűlést befejező fénypontja a ruhák kiosztása és a gyermekek karácsonyfája volt, 200 szegény tanuló részesült ruhasegélyben és karácsonyfai ajándékban 2000 korona értékben. Ünnepe volt ez a nap. Ünnepe volt a karácsonyfában és a ruhakiosztásban részesült szegény tanulóknak, ünnepe volt a kör vezetőségének, tagjainak, a jelenlevő közönségnek, mert hiszen minden egyes arczon ott ragyogott az öröm, hogy kapott és adhatott. Ilyen ünnepe csak a fáradságot, munkát nem kímélő nemes szíveknek van, kiknek életét a felsegélyezett szegény tanuló hálája kíséri.

A Magyar Nők Parlamentje.

Özv. Vargyas Endréné, a Magyar Urinók Egyesületének megalapítója és főtítkára a nő hivatásáról egy igen érdekes közleményt küldött lapunknak közlésre.

Mondja többek közt:

Érthetetlen, hogy ebben a tulságosan sok eletpályát kereső és talán nélkülözhető férfivilág munkakörét, hivatalait akarják a nők elfoglalni, holott azoknak is nagyrészt küzd az élet nehézségével. Hova fogna ez vezetni, ha az egyetem és műegyetem, valamint a kereskedelem és ipar terét a nők özünlik el?

Akik ezt óhajtják, azok nem gondolják meg a jövő fejleményeket, amelyeket leküzdeni majdan nehezebb lesz a beteges ambíciókkal fellépő nőkkel szemben, mint ma oda hatni, hogy ez be ne következzen és megakadályoztassék. Családi élet feldulva, gyermek anyja nélkül, férj feleség nélkül, a házi kör gondos vezető háziasszony nélkül!

Sok anya a cselédre bizza gyermekeit vagy mint nagy uraink, az idegenből jött gouvornantokra; s gyermek előbb tanul idegen nyelvet, mint anyanyelvét. Milyen családi életet és ebből kifolyólag milyen társadalmat lehet így teremteni?

Hisz, ha a társaságba egy szerény, házi-asan nevelt, egyszerűen megjelenő ifjú leány lép, annak ugyancsak háttérbe kell szorulni a modern, frivol, üreslelkű utolsó divat szerint kiöltözött nagyvilági hölgygyel szemben.

S ez itt nálunk Magyarföldön aggasztóan uti fel fejt minden társaságban fönt és lennt egyaránt.

Ez a visszás és természetellenes küzdelem fölötti aggodalmam adta kezembe a tollat.

Azért azt hiszem, hogy a jelenben nem kevésbé fontos a nő társadalmi munkakörének kialakítása és rendszerbe foglalt tervszerű kijelölése, hogy a korral haladva méltó helyét itt is megtalálhassa és a női ügyekben az intézkedési kör részére törvényileg is biztosítsák.

A Nemzet egy nagy család, amelynek atyai gondoskodása legyen a Férfiak Parlamentje, míg az anyai tisztség a Nemzet belügyeinek gondoskodását végezze a Nők Parlamentje. A Magyar Urinók Egyesületének a célja nem egyéb, mint a széttagolt társadalom szellemi, anyagi, erkölcsi és fizikai erőt oly módon egyesíteni, hogy azok a kultúrát és humanitást szolgáló köröket egy magyar szellemben megalakított, egységes egész képező rendszerbe foglalt tervszellettel vezessék.

E tervszellet alapján a már meglévő Magyar Urinók Egyesülete mintájára óhajt az ország minden vármegyéjében Testvéregeket alakítani, amely megyeit csakis saját megyebeli vezetők körei lesznek hivatva kormányozni, még pedig oly szigorú autonóm rendszerrel, hogy csakis saját megyebeli arra utalt egyéneit pártfogolja és veszi gondozásába, miért is minden megyebeli fillért csakis saját megyéjében használhat fel.

HIREK.

— **A városok hitelszükséglete.** A magyar városok kongresszusának választmánya fölterjesztést intézett a városok nevében a miniszterelnökhöz és az érdekelt szakminiszterekhez. Ebben azt kérte, hogy az állam maga vegye föl a városok beruházásai részére szükséges milliókat, vagyis az állami kölcsönökhöz csatolja hozzá a városok kölcsönös szükségletét is, mert az állam talán inkább bir most pénzt kapni, mint a városok. Erre a felíratra felelt Tisza István gróf miniszterelnök. A válasz haugoztatja, hogy az államnak a saját hitelszükségletét is nehéz megszerezni. *A leírat azt ajánlja, hogy a városok redukálják hitelszükségletüket, halasszák el jobb időre a pénzszerzést s főképpen, hogy a kalandos pénzszerző kísérletekkel egyes városok a kommunális hitelügy rendezését ne nehezítsék meg.*

— **Képviseleti közgyűlés.** Nagyenyed város képviselőtestülete f. hó 23. délelőtt 10 órában kezdődőleg közgyűlést tart, melynek főbb tárgyai lesznek: 1. Jelentés a pénztárvizsgálatról és az 1909—11. évi zárszámadások jóváhagyásáról. 2. A csizmadia-társulat ajándéka bástyája eladása tárgyában. 3. A tűzoltó egyesület kérésére szerelvények beszerzése tárgyában. 4. Elekes Viktor pere a város ellen. 5. Ambrózi Mihály csere ajánlata. 6. Csató János halála és végrendelete. 7. Új gyógyszerár ügyében beadott kérés. 8. A dr. Váradi-ház vízvezetke. 9. A szőlőbirtokok részére cement-hordók építése tárgyában. 10. A vármegyeház előtti patakpart biztosításának kérdése. 11. Nyugdíjszabályrendelet tárgyalása. 12. A Tót-utca felső szakaszának kiépítése. 13. Betörés elleni biztosításra vonatkozó ajánlat. 14. A honvéd lakatya kibővítése tárgyában hozott miniszteridöntés. 15. Az 1914. évi virilisnévjegyzék tárgyalása. 16. Az ipartestület kérésére fizetési időhaladék engedélyezése iránt.

— **A hivatalos lapból.** A közoktatásiügyi miniszter Kun Aladár turkevei polg. iskolai tanítót a marosújvári polgári fiúiskolához helyezte át.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Kovács Ferencz nagyenyedi országos fegyintézeti főfegyőrt, címzetes őrpáncsnokot alkalmazása helyén őrpáncsnokká nevezte ki. Egy érdemes hosszú szolgálat jutott elismeréshez e kinevezéssel.

— **A nagyenyedi szegény tanulókat segélyező kör** első teaestélyét f. hó 13-án tartotta meg a régi városháza dísztermében a közönség igen élénk érdeklődése mellett. A kedves műsort a gimnáziumi ifjuság zenekara kezdte meg egy dallamos nyitánnyal. Utána Lázár Etuska néhány csinos kis dalt énekelt igen kellemes hangon Biró Jolán zongorakíséréte mellett. A következő szám Gabányinak egy kis dialogja volt, melyet Dobozy Piroska ügyesen és Brenesán Geyza adtak elő, bár az utóbbi nem nagyon tudta szerepét. A műsort az iparos dalárda zenekara fejezte be. A társaság egészen 8 óráig a legjobb hangulatban volt együtt s vígan fogyasztva az illatosan párolgó teát, mit bájos fiatal leányok kínáltak. A fiatalok még egy kicsit táncolt is a kollégiumi kis banda muzsikájára.

— **A Bethlen-kollégiumi főgimn. tornaköre** holnap pénteken, a Bethlen-kollégium tornacsarnokában kirándulási költségeinek fedezésére táncszal egybekötött torna-estélyt rendez a következő műsorral: 1. Szabadgyakorlatok (zenére). 2. Gyakorlatok a korlátlan, bakkugrás. 3. Súlydobás, alugrás. 4. Gyakorlatok a lengő nyújtón, magasugrás. 5. Vivő-verseny. 6. Rud-magasugrás. 7. Birkózás. 8. Jakab hol vagy? A műsor kezdete d. u. 5 órakor, a tánc a Szeidl-szállóban, kezdete este pont 8 órakor, vége 12 órakor. Személyjegy: 1 korona tanuló-jegy 50 fill.

— **A „Nagyenyedi Protestáns Nők Szegényeket és Betegeket Segélyező Egyesülete”** folyó hó 14-én vasárnap d. u. kitűnően sikerült műsoros összejövetelt rendezett. Az érdeklődő igen szép számú közönség a kollégium dísztermét egész a zsúfoltságig megtöltötte. Az értékes, gazdag, művészi műsort a tanítóképző dalkarának éneke vezette be. Utána Juhász Albert tan. képezdei vallástanár tartott egy igen tartalmas vallásos tárgy előadást. A következő szám Mendelssohn „Elias”-a volt, melyet Csiky Istvánnak énekelt szépen Farnos Olga zongorakíséréte mellett. Különösen kiemelkedett a műsorból az ezt követő szavalt, melyben Váró Margit valóságos remekelt. Coppéának egy kis költeményét adta elő kitűnő poentirozással. Ugyancsak igen nagy tetszéssel fogadta a közönség a műsor utolsó előtti számát, Mozart: Menuett-jét, melyet Feigler Sándor játszott hegedűn nagyon kifejezően művészi hozzáértéssel, Elekes Irén igazán precíz rutinos zongorakíséréte mellett. Befejezésül Székely Karolyné Grieg: An den Frühling című szerzeményét adta elő zongorán csinosan, jó technikával.

— **A marosvásárhelyi városi munkapárt** a múlt szombaton tartott városi bizottsági választáson 20 mandátum közül 16-al győzött. A polgárság zöme lelkesen kitartott a munkapárti jelöltek mellett, sőt a 4 függetlenségi jelöltet is többségre segítettek. A választásról többek között írja a Székely Napló: „Mindenki tudhatja, hogy a munkapárt volt az, amely egész az utolsó percig tartózkodni akart a polgárság szembeállításától, a harc kiélesítésétől, ám az ellenzéki tehetetlenség és elkapottság olyan helyzetet idézett elő, hogy pártközi megállapodás nem jöhetett létre. És jól van ez így, a marosvásárhelyi polgárság ítélte s tisztelte, becsülte az ítéletnek, mely összetörve, elhullatta a hamis bálványokat, megmutatta, hogy Marosvásárhely választó polgársága az országos és városi politikában kiknek ad igazat, s kiktől fordul el.”

— **Válságban egy székely iparvállalat.** A csikmezei balánbányai Magyar Rézművek Részvénytársaság ellen ellenzéki csődöt. A társaság 1907-ben alakult erdélyi rézbányák kiaknázására, főtelepe Párisban volt. Az alaptőke het millió frank volt, amelyet túlnyomólag franciák tőkésék jegyezték. Az erdélyi telepeket hirszerint egy másik francia csoport fogja átvenni.

— **Karácsonyfa-ünnepély az óvodában.** A helybeli állami óvodába járó kisdetek karácsonyfa-ünnepélye e hó 22-én délelőtt 1/2 10 óráig kezdődőleg fog megtartani, mely ünnepélyre a szülőket és gyermekbarátokat a vezetőség szívesen látja.

— **Köszönetnyilvánítás.** A szegény tanulókat segélyező kör karácsonyi felruházásához adakoztak: id. Zeyk Dánielné 20 kor. és ruhaneműt, özv. Zeyk Józsefné, Vinczenty Lajosné, özv. Müller Mihályné és Szabó Istvánné 10—10 kor. és ruhaneműt, özv. Krizmanits Vilmosné 8 kor., dr. Matyás Mihályné 6 kor. és ruhaneműt, özv. Fogarasy Béláné 5 kor., Földes Edéné 4 kor., özv. Veress Miklósné 2 kor., Enyedy Teréz 1 kor. 60 fill., U. Kovács Józsefné, Vinczenty Miksáné, Felméry Sándorné, Reinhold Clotild és „Egy jószívű falusi asszony” ruhaneműt, Uray Lászlóné 1 kosár almát és ruhaneműt, Váró Ferenczné, U. Kovács Józsefné, özv. Pogány Jánosné, Gölner Árpádné, br. Bánffy Kázmírné, Fűzy Katinka, Sándor Jenőné, Winkler testvérek, Kolozy Jenőné, id. Zeyk Dánielné süteményt és csemegét. A nemes-szívű adományokért halás szívvvel mond köszönetet Török Bertalanné sz. t. s. k. elnöke.

— **Három kötet Ferrero.** A karácsonyi könyvpiacon, komoly, értékes szenzációját hozza a Világkönyvtár: Guglielmo Ferrero világhírű olasz történetíró Róma nagysága és hanyatlása ez. nagy munkájának három kötetét. Mindegyik kötet maga is önálló. „A világhódító Róma” azt a grandiózus folyamatot mondja el, amellyel a szigorú, józan itáliai nép világbírodalmát terjesztette a maga kis köztársaságát. „Julius Caesar” a második kötet, merőben új és ragyogó analízist adja ennek a hatalmas lángelmének és igazi megvilágításban

állítja élénk kritikátlan esodálói által elrajzolt profilját, közben a földművelő társadalomnak merkantillé való átalakulását, a gazdasági erők döntő munkáját méltatja bátor igazmondással. „A római köztársaság elbukása” a második triumvirátus ördöklő rémuralmának megrázó képe. — A művészi stílussal megírt fejezetek nemcsak adatokban és felfogásban korrekurái a rövidítő történetírók könyveibe belerakodott tévedéseknek, hanem tele vannak modern utalásokkal is és élénk hozzák a történelmet a maga örök emberi vonásaival. Az élet apró és grandiózus igazsagai és nagy ismétlődései sorakoznak a három kötet lapjain: Róma a maga polgárháborúival, államesinyjeivel, gazdasági válságaival, ravasz és önző politikusaival, szerelmes aszonyaival és moderneskedő poétáival. A nagy férfiak, akiket eddig legtöbbször hazug pózban láttunk: Crassus, Pompeius, Lucullus, Caesar, Cicero mind hozzájuk férkőznek, mind emberek; látjuk tévedéseiket, pénzgondjaikat, tévútaikat és bukásukat: őszintén, becsületesen és megkapóan. A mai fiatalságnak ezt a történelmet kell tanulnia, az intelligenciának ebből a történelemből kell helyreütnie iskolás felületeségét és elfogultságát. A három kötet közül az első Lakatos László, az ismert kiváló író, a másik kettőt Lendvai István fordította szívesen és lendülettel. Egy-egy kötet ára köve 1 kor. 90 fillér és minden könyvkereskedésben kapható.

— **Dörmögő ur Illaván.** Dörmögő Dömötör, Sebők Zsigmond pompás maczkója még mindig a Vágon utazik a eserkész-fiukkal, tutajostul, a Jó Pajtás olvasóinak nagy öröme. Most legutóbb Illavára érkeztek s hogy itt tartózkodásuk sem esett meg furcsa és mulatságos kalandok nélkül, azt tudhatja mindenki. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjának legutóbbi, december 14 iki számába ezenkívül Benedek Elek irt verset, Szemere György elbeszélést, Altai Margit kedves kis karácsonyi szindarabot irt, melyet a karácsonyfa alatt el is lehet játszani. Garay Ákos pompás huszár képet rajzolt, Elek nagyapó apró meséket mond el, Gyula bácsi érdekes dolgokat mond el a rovarrevő növényekről, Zsiga bácsi elmondja legmulatságosabb mókáinak egyikét, Dánielné Lengyel Laura folytatja regényét. A Kis Krónika rovat apróságai, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

LEGJOBB AJÁNDÉK
a tartós és olcsó
hazai szötteáru

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:
LINGNER szövígyára NAGYENYED

!!!		
HA JÓ		
szép és olcsó		
harisnyákat		
!	akar, úgy forduljon a Nagyenyedi Harisnyagyárhoz az orsz. fegyintézetben. Kívánatra készséggel árjegyzéket küld.	!

Nap vendéglő
1914. január 1-től izletes
kosztot ad
ugy odajáróknak, mint házakhoz.

Kogutowicz Littke: Világatlászának 8-ik füzeté is megjelent már és ezzel a mű fele elkészült. Lapozgatva elnézzük ezt a remek 63 térképlapot és örömmel látjuk, hogy a szerkesztők és a kiadó nemcsak, hogy megígérték, de díszre méltóan be is tartotta, meg is valósította az első magyar nagy kézi atlaszt. Immár nem kell a német sógor szemüvegén át látnunk a világot, nem csupa német gyarmatokból állanak a messze földi országok, Magyarországot sem látjuk abban a torzítókörben, amelyet akarva, nem akarva eléük tartott minden német kézi atlaszt. De nemcsak az válik díszeségre ennek az új munkának, hogy Magyarország áll az egész mű központjában — ami különben természetes is —, hanem egy eredeti magyar készítésű műben, hanem különösen az, hogy gazdaságilag bennünket leginkább érdeklő területek is, tehát a bennünket körülvevő szomszédos államok, főképpen pedig a Balkán államok, szokatlan nagy méretben, rendkívül pontos és részletes térképlapokon vannak ábrázolva. Különösen figyelmébe ajánljuk a karácsonyi vásárló publikumnak. Ez a magyar Világatlász lesz az első a világon, amelyik már a balkáni átalakulások alapján az új Szerbiát, Bulgáriát, hatalmasan megnövekedett Görögországot, Albániát, Montenegrót, Romániát és a szegény Törökországot is külön lapokon fogja bemutatni. Véletlen, hogy ez így sikerült, de a szerkesztők helyes belátással minden lapot visszatartottak mostanáig és azok most a békeszerződés megkötése és ratifikálása után, amikor az új határokat már pontosan ismerjük, hagyják majd el a sajtót.

Epen ezért karácsonyi ajándéknak a serdülő ifjúság számára barminél jobban ajánljuk ezt a művet. A karácsonyig megjelenő 9 füzet a díszes félbőröttes gyűjtőközzel együtt 34 koronáért kapható, a hátralévő füzetek pedig kényelmes havi 3 koronás részletekben is beszerezhetők. Az egész mű ára 60 korona lesz és 1914. évi júliusig elkészül.

Bővebb felvilágosítással a könyvkereskedők, vagy a kiadó Magyar Földrajzi Intézet R. T. Budapest, V. Rudo. f-tér szolgál.

Világatlász: Szerkesztik Kogutowicz Karoly dr. és Littke Aurel dr. 130 térképlapon 100 fő- és 220 melléktérkép. Névjegyzéke több mint 130.000 helynevet, a 16 füzet mindegyike pedig 8—8 térképlapot tartalmaz. Megjelenik havonta.

Karácsonyra már a 9-ik füzet is kapható, ami díszes gyűjtőkben alkalmas és értékes ajándék.

Az egész mű ára füzetekben	Ara 34.— kor.
Az egész mű ára félbőrbe kötve	50.— "
A díszes gyűjtők (a füzetekhez)	60.— "
	10.— "

Havi részletfizetésre is kapható. Bővebbet a könyvkereskedők, vagy a kiadó

Magyar Földrajzi Intézet r. t.
Budapest, V. Rudolf-tér.

Kérjen mintatérképét és prospektust.

A „Nagyszabasi Általános Takarékpénztár“

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények Lingner György ur által nyújtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

Hajdu Albert

kályhakészítő raktára
NAGYENYED.

Lakás: Felszeg-u. 7. Raktár: Fötér 23.

Szíves tudomására hozom a helyi és vidéki közönségnek, hogy raktáramat igen szép cserép-kályhák-al szereltem föl s ajánlom szíves megtekintésre.

Elvállalok mindennemű kályhas munkákat, u. m. tűzhelyeket, kályha-átalakításokat, tisztítást és fayence falburkolásokat a lehető legjutányosabb árban, jól és pontosan.

A mélyen tisztelt vevőközönség szíves pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

Hajdu Albert.

236 17—

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel becses figyelmét a városi és vidéki uri közönségnek felhívni, hogy az őszi és téli idényre a legújabb és legfinomabb bel- és külföldi szövetek raktáron vannak.

Elvállalok a legújabb divat szerint legkényesebb igényeknek megfelelő felső kabátokat, szalonöltönyöket, angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket már 60 kor. feljebb is, kedvező fizetési feltételek mellett is.

Dus választék tavaszi és nyári angol, francia és hazai szövetekben, melyekből állandó nagy raktárt tartok.

N. é. uri közönség nagybecsű pártfogását kérve,

vagyok alázatos szolgálja

GERŐ L., uri szabó.

72 28—30 Nagyenyed, Fötér.

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek!

Elismert legjobb gyártmányok

Lingner György

nagyenyedi szövőgyárából

előírt gyári áron kaphatók

a gyári raktárban Szentkirály-utca 106. sz.
Uj. Mészáros János és Társánál Fötér
és a Fogyasztási szövetkezetben

A marosújvári járás főszolgabírája.

4838—1913. közl. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegye marosújvári járásában a magyarbükki körorvosi állásra Magyarbükki székelyhelyi pályázatot hirdetek.

A kör áll 19 községből.

Évi jövedelem:

1. 1600 kor. kezdőfizetés 4-szeri, a nyugdíjban is beszámítandó 200 kor. 5—5 éves pótlékkal.
2. A belügyminiszter ur által állandóan engedélyezett évi 1000 kor. helyi pótlék.
3. 600 kor. uti átalány.
4. 400 kor. lakpénz.
5. A magyarbükki kör által megszavazott 300 kor. személyi pótlék.
6. A megválasztott körorvos személyének megengedett kezi gyógytár.
7. A megválasztott körorvosnak körét havonta csak egyszer kell beutaznia.

Pályázók az 1908. évi 38 sz. 7. §-ában előírt okmányokkal felszerelt kéréseiket hozzám folyó évi december hó 30-ig adják be.

A választás idejét később fogom kitűzni. Marosújvár, 1913. december hó 8-án.

412 2—3

Binder, főszolgabíró.

Bérleti hirdetmény

A nagyenyedi Bethlen kollégium tulajdonát képező, Vingárd község (Alsó-Fehér vármegye) határára fekvő, körülbelül 1680 k. hold területű mezőgazdasági birtok a hozzá tartozó modern berendezésű, évi 720 hl. kontingensű mezőgazdasági szeszgyárral, korcsmaházzal és kellő számú mezőgazdasági épületekkel együtt, 1914. évi március hó 1-én kezdőleg 11 és 1/2 egymásután következő évre nyilvános árverésen bérbeadatik.

Kikiáltási évi bérösszeg 48000 korona.

Bánatpénzül ennek 10%-a, vagyis 4800 korona teendő le az árverés megkezdése előtt, készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírral.

Árverés 1914. évi január hó 15-én d. e. 10 órakor tartatik meg Nagyenyeden, a Bethlen-kollégium jószágigazgatósága hivatalában, a hol a részletes árverési és bérleti feltételek a hivatalos órak alatt, korábban is megtekinthetők.

Írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatók, ha azok a szóbeli árverés megkezdése előtt adatnak be s tartalmaznak a szabályszerű bánatpénzt.

Nagyenyed, 1913. december 12-én.

Rick Béla, jószágigazgató.

416 1—3